

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 16.08.2003

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

358

ZÁKON

zo 4. júla 2003

o obchodných refazcoch

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje

- a) niektoré podmienky predaja tovarov v obchodných refazcoch,
- b) spôsob posudzovania a zamedzenia zneužívania ekonomickej sily obchodnými refazcami pri ich obchodnej činnosti,
- c) niektoré otázky súvisiace so zriaďovaním obchodných prevádzkarní,
- d) dozor nad dodržiavaním tohto zákona.

(2) Tento zákon neupravuje spôsob posudzovania a zamedzenia zneužívania ekonomickej sily inými podnikateľskými subjektmi ako obchodnými refazcami.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) obchodnou prevádzkarňou priestor, v ktorom podnikateľ predáva tovar s úhradou v hotovosti, ak je táto prevádzkareň verejne prístupná,
- b) úhradou v hotovosti zaplatenie peniazmi v hotovosti, ako i zaplatenie platobným prostriedkom nahrádzajúcim peniaze v hotovosti, najmä platobnou kartou alebo poukážkou oprávňujúcou na odber tovaru,
- c) veľkou obchodnou prevádzkarňou obchodná prevádzkareň, ktorej podlahová plocha presahuje 1 000 m², ak najmenej polovicu obratu dosahovaného v tejto prevádzkarni v kalendárnom roku tvoria príjmy (výnosy) z predaja určeného tovaru s úhradou v hotovosti alebo ak v tejto prevádzkarni je na predaj určeného tovaru s úhradou v hotovosti vyčlenená predajná plocha najmenej 500 m²,
- d) obchodným refazcom obchodná prevádzkareň alebo zoskupenia obchodných prevádzkarní, ktoré používajú rovnaké alebo vzájomne zameniteľné označenie obchodným názvom alebo ktoré sú prevádzkované tým istým podnikateľom alebo vzájomne majetkovo alebo personálne prepojenými podnikateľmi, alebo obchodná aliancia, ak tento podnikateľ alebo skupina podnikateľov majú ekonomickú silu,

- e) ekonomickou silou celkový podiel podnikateľa, skupiny prepojených podnikateľov alebo obchodnej aliancie na relevantnom trhu tovarov v Slovenskej republike v predchádzajúcom kalendárnom roku najmenej 5 % alebo celkový ročný obrat je vyšší ako 1,5 miliardy Sk,
- f) majetkovo prepojenými podnikateľmi
 1. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má priamo alebo nepriamo podiel na základnom imaní alebo na hlasovacích právach inej právnickej osoby, umožňujúci vykonávať rozhodujúci vplyv na jej činnosť, alebo
 2. právnické osoby, v ktorých má priamo alebo nepriamo tá istá fyzická osoba podiel na základnom imaní alebo na hlasovacích právach, umožňujúci vykonávať rozhodujúci vplyv na ich činnosť, alebo
 3. fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré priamo alebo nepriamo majú podiel na základnom imaní alebo na hlasovacích právach tej istej právnickej osoby, umožňujúci im vykonávať rozhodujúci vplyv na jej činnosť,
- g) personálne prepojenými podnikateľmi
 1. blízke osoby,¹⁾
 2. fyzické osoby a právnické osoby, ak sa fyzická osoba alebo jej blízka osoba priamo alebo nepriamo zúčastňuje na riadení alebo na kontrole právnickej osoby,
 3. právnické osoby, ak sa na riadení alebo kontrole právnickej osoby priamo alebo nepriamo zúčastňuje tá istá fyzická osoba alebo jej blízke osoby,
- h) obchodnou alianciou zoskupenie obchodných prevádzkarní prevádzkovaných viacerými fyzickými osobami alebo právnickými osobami so samostatnou právnou subjektivitou, ktoré nie sú majetkovo alebo personálne prepojenými podnikateľmi, združených na účel spoločného nákupu tovarov, alebo iným spôsobom využívajúce výhody zosúladeného postupu vo vzťahu k dodávateľovi tovarov,
- i) prevádzkovateľom obchodnej prevádzkarne, veľkej obchodnej prevádzkarne alebo obchodného refazca fyzická osoba alebo právnická osoba; ak v obchodnom refazci predávajú tovar viaceré fyzické osoby alebo právnické osoby, považuje sa za prevádzkovateľa obchodného refazca každá z týchto osôb,
- j) určeným tovarom potraviny²⁾ a kozmetické prostriedky³⁾ a tovar určený podľa osobitného predpisu,⁴⁾
- k) obratom za určité obdobie súčet cien tovaru predaného v tomto období,
- l) celkovým obratom alebo celkovým podielom na relevantnom trhu skupiny prepojených podnikateľov alebo obchodnej aliancie súčet obrátov alebo súčet podielov jednotlivých podnikateľov,
- m) cenou vždy cena bez dane z pridanej hodnoty,
- g) cenou pri nákupe a predaji tovaru cena podľa osobitného predpisu,⁵⁾
- o) v prípade pochybnosti o tom, či ide o obchodný refazec, rozhodne Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

§ 3

Zneužívanie ekonomickej sily

(1) Zneužívanie ekonomickej sily je vzťah prevádzkovateľa obchodného refazca a jeho dodávateľa, v ktorom vyjednávacía výhoda prevádzkovateľa obchodného refazca vyplývajúca z jeho ekonomickej sily [§ 2 písm. e)] umožňuje prevádzkovateľovi obchodného refazca vstupovať do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podstatne výhodnejších podmienok, než aké by mohol dosiahnuť bez takejto vyjednávaciej výhody.

(2) Zneužívanie ekonomickej sily je najmä uzavretie dohody alebo plnenie bez uzavretia dohody

- a) o poskytnutí peňažných alebo nepenažných plnení dodávateľom za zaradenie do evidencie dodávateľov prevádzkovateľa obchodného refazca,

- b) o poskytnutí peňažných alebo nepeňažných plnení dodávateľom za zaradenie tovaru do predaja prevádzkovateľom obchodného refazca okrem zaradenia do predaja tovaru, ktorý sa na relevantnom trhu Slovenskej republiky ešte nepredával alebo sa predáva kratšie ako tri mesiace,
- c) o poskytnutí peňažných či nepeňažných plnení dodávateľom za umiestnenie alebo za neumiestnenie tovaru dodávateľa na určitom mieste v obchodnej prevádzkarni prevádzkovateľa obchodného refazca,
- d) o poskytnutí príspevku od dodávateľa na úhradu nákladov na propagáciu prevádzkovateľa obchodného refazca, ak tieto náklady priamo nesúvisia výlučne s propagáciou tovaru dodávateľa,
- e) o poskytnutí dlhodobého preddavku, zábezpeky alebo iného obdobného plnenia dodávateľom, ak dodávateľ nie je oprávnený požadovať vrátenie tejto sumy počas trvania obchodných vzťahov s prevádzkovateľom obchodného refazca, prípadne ak je pred skončením týchto obchodných vzťahov oprávnený požadovať vrátenie iba časti tejto sumy,
- f) o predávaní výrobku alebo služby pod cenu nižšiu, než je súčet výrobnnej ceny alebo nákupnej ceny a ceny za dopravu, ak táto cena nie je odôvodnená skrátenou dobou minimálnej trvanlivosti, vadou tovaru, poškodením tovaru alebo iným obdobným dôvodom,
- g) o prenesení sankcií uložených orgánmi dozoru na dodávateľa tovaru okrem prípadov, ak tieto boli zapríčinené vadami tovaru alebo služieb na strane dodávateľa,
- h) o kontrole kvality dodaného tovaru prevádzkovateľom obchodného refazca alebo ním poverenou fyzickou osobou alebo právnickou osobou priamo u dodávateľa tovaru alebo o hradení nákladov na kontrolu kvality dodávateľom tovaru,
- i) o bezdôvodnej výmene dodaného tovaru,
- j) o dobe splatnosti faktúr za dodaný určený druh tovaru dlhšej ako 45 dní.

(3) Zneužívaním ekonomickej sily je aj

- a) priame alebo nepriame požadovanie dodatočných bezplatných služieb k už dohodnutému a uskutočňovanému plneniu,
- b) priame alebo nepriame požadovanie osobitných zliav alebo finančných výhod, ktorých dôvodom má byť udalosť alebo skutočnosť na strane prevádzkovateľa obchodného refazca, napríklad otvorenie obchodnej prevádzkarne, výročná alebo pravidelne alebo nepravidelne sa opakujúca udalosť z podnetu prevádzkovateľa obchodného refazca, organizovanie reklamných a iných súťaží, predajných a iných obdobných akcií prevádzkovateľom obchodného refazca.

(4) Za zneužívanie ekonomickej sily podľa odseku 3 písm. b) sa na účely tohto zákona nepovažuje, ak minimálne 90 % zľavy z ceny pri nákupe tovaru, finančnej alebo inej výhody poskytnutej dodávateľom tovaru v súvislosti s udalosťami, skutočnosťami, súťažami alebo akciami prevádzkovateľ obchodného refazca premietne do ceny pri predaji tovaru.

(5) Plnením pri zneužívaní ekonomickej sily podľa odsekov 2 a 3 sa rozumie i plnenie v prospech tretej osoby.

(6) Zneužívanie ekonomickej sily sa zakazuje.

(7) Zmluvy uzatvorené pri zneužití ekonomickej sily sú neplatné v častiach, v ktorých sa dojednali obchodné podmienky v rozpore s odsekmi 1 až 5.

§ 4**Označovanie tovaru označením predávajúceho**

(1) Označenie určeného tovaru označením predávajúceho je označenie určeného tovaru obchodným menom, názvom, ochrannou známkou alebo iným charakteristickým znakom

- a) podnikateľa, ktorý tovar ponúka na predaj, alebo s ním majetkovo alebo personálne prepojeného podnikateľa, alebo
- b) obchodnej prevádzkarne, v ktorej sa tovar ponúka na predaj, alebo
- c) obchodného refazca, ak sa tovar ponúka na predaj v obchodnej prevádzkarni, ktorá je súčasťou obchodného refazca, alebo iným názvom, ochrannou známkou alebo iným charakteristickým znakom, ktorý je ľahko zameniteľný za obchodné meno, názov, ochrannú známkou alebo iný charakteristický znak určeného tovaru.

(2) Prevádzkovateľ obchodného refazca môže v obchodnej prevádzkarni ponúkať na predaj určený tovar označený označením predávajúceho len za podmienok ustanovených v tomto zákone.

(3) Určený tovar sa môže označovať označením predávajúceho podľa odseku 1, ak je určený tovar súčasne označený obchodným menom výrobcu alebo jeho obchodným názvom, prípadne jeho ochrannou známkou.

(4) Určený tovar sa môže označovať označením predávajúceho podľa odseku 1 tiež vtedy, ak tovar vyrába sám prevádzkovateľ obchodného refazca alebo ak tovar vyrába iný prevádzkovateľ toho istého obchodného refazca.

(5) Výroba tovaru podľa odseku 4 nie je

- a) zabalenie tovaru do spotrebiteľského balenia okrem takých tovarov tekutej, plynnej alebo sypkej povahy, ktorých predaj je možný alebo povolený len vtedy, ak sú naplnené do uzatvoreného balenia, alebo
- b) zoskupovanie jednotlivých spotrebiteľských balení tovaru do väčších obalov.

§ 5**Dozor nad dodržiavaním zákona**

(1) Dozor nad dodržiavaním tohto zákona vykonáva ministerstvo.

(2) Ministerstvo vykonáva dozor nad dodržiavaním tohto zákona prostredníctvom ním poverených zamestnancov.

(3) Poverení zamestnanci ministerstva podľa odseku 2 sú pri výkone dozoru oprávnení v nevyhnutnom rozsahu

- a) vstupovať do objektov, zariadení a prevádzkarní, na pozemky a do iných priestorov podnikateľov, ak bezprostredne súvisia s predmetom dozoru; nedotknuteľnosť obydlia nesmie byť dotknutá výkonom tohto oprávnenia,
- b) vyžadovať od podnikateľa a jeho zamestnancov, aby im v určenej lehote poskytovali doklady, iné písomnosti, vyjadrenia a informácie vrátane dodávateľských zmlúv potrebné na výkon dozoru; pri dokladoch a informáciách, ktorých predmetom je obchodné tajomstvo a utajované skutočnosti, je potrebné dodržať postup ustanovený osobitnými predpismi,⁶⁾
- c) vyžadovať od podnikateľa, jeho zamestnancov, ako aj ďalších štátnych orgánov súčinnosť potrebnú na výkon dozoru.

(4) Kontrolu nad dodržiavaním predaja výrobkov a poskytovania služieb v obchodných prevádzkarniach a veľkých obchodných prevádzkarniach obchodných refazcov vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia podľa osobitného predpisu.⁷⁾

§ 6

Pokuty

(1) Ministerstvo ukladá prevádzkovateľovi obchodného refazca za porušenie povinnosti podľa § 3 a 4 pokutu od 1 000 000 Sk do 10 000 000 Sk.

(2) Pri ukladaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné dôsledky porušenia povinnosti.

(3) Pri opakovanom porušení tej istej povinnosti v priebehu dvanástich mesiacov uloží ministerstvo pokutu zvýšenú na dvojnásobok sumy uvedenej v odseku 1.

(4) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď ministerstvo zistilo porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(5) Príjmy z pokút uložených podľa tohto zákona sú príjmom štátneho rozpočtu; ich správu vykonáva ministerstvo.

(6) Slovenská obchodná inšpekcia ukladá pokuty podľa osobitného predpisu⁸⁾ pri kontrole predaja výrobkov alebo poskytovania služieb vo veľkých obchodných prevádzkarniach a obchodných prevádzkarniach obchodných refazcov.

§ 7

Prechodné ustanovenie

Prevádzkovatelia obchodných refazcov, ktorí prevádzkujú obchodné prevádzkarne zriadené pred účinnosťou tohto zákona, sú najneskôr do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona povinní zosúladiť zmluvy uzatvorené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a splniť podmienky a povinnosti ustanovené týmto zákonom okrem povinnosti podľa § 4, ktoré sú povinní splniť do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

§ 8

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembra 2003.

Rudolf Schuster v. r.

v z. Viliam Veteška v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) § 116 a 117 Občianskeho zákonníka.
- 2) § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách.
- 3) § 14 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení zákona č. 514/2001 Z. z.
- 4) Číselné znaky 3401, 3402, 3404 až 3406 prílohy č. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 728/2002 Z. z., ktorým sa vydáva colný sadzobník.
- 5) § 2 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.
- 6) Zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 7) Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z.
- 8) § 9 zákona č. 128/2002 Z. z.

